

Motion till riksdagen 2011/12:Ub477

av **Fredrik Schulte (M)**

Entreprenadförhållanden inom skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta kommunala och fristående skolor att lägga ut delar av sin undervisning på entreprenad till andra friskolor.

Motivering

Idag är det möjligt för kommuner och landsting att sluta avtal med enskilda eller juridiska personer om att bedriva undervisning på entreprenad inom gymnasieskolan under förutsättning att undervisningen utgörs av karaktärsämnen med yrkesinriktad eller estetisk profil. Detta är rimligt då praktik som i många fall bör utföras inom den privata sektorn utgör ett centralt inslag i den typen av utbildningsinriktningar. All övrig utbildning är dock förbjuden att på samma sätt tillhandahållas via entreprenader – även i den nya skollagen som nyligen antagits. Detta gör lagen omodern i förhållande till de senaste årens utveckling med fler fristående skolor och skapar en rad problem inom skolväsendet.

För det första är det märkligt att samma undantag för yrkesinriktade och estetiskt inriktade program inte också omfattar utbildningar med idrottsprofil. Sedan framväxten av friskolor tilltagit har inslagen av idrottsinriktade utbildningar ökat kraftfullt. Liksom yrkesförberedande och estetiska kurser är praktisk träning också ett oundgängligt inslag i idrottsutbildningar. Således är det också rimligt att undantaget även omfattar karaktärsämnen med utpräglad idrottsprofil.

För det andra förhindrar nuvarande lagstiftning ett fruktbart samarbete mellan kommunala och fristående skolor. Undervisning inom utbildningsväsendets teoretiska ämnen bör självfallet ske under reglerade och begränsade former för att säkerställa att utbildningen ifråga är kvalitetssäkrad av Skolver-

Fel! Okänt namn på

ket. Vem som helst ska inte hur som helst kunna starta en friskola eller ett utbildningsföretag och erbjuda utbildning och kurser utan att adekvata kvalitetsnormer uppfylls. Däremot är det en mycket märklig ordning att en kommunal skola i dagsläget inte kan låta sina elever ta enskilda kurser på en friskola. Detta förhindrar till exempel kommunala och fristående skolor från att samarbeta om vilka kurser som erbjuds eleverna inom ramen för det individuella valet. Om en kommunal gymnasieskola som inriktat sig mot naturvetenskapliga program till exempel skulle vilja erbjuda sina elever ett större utbud av humanistiska kurser på en närliggande friskola som valt att profilera sig mot samhällsvetenskapliga program, är detta inte möjligt. Istället måste den kommunala skolan själv anordna samma kurser. Om efterfrågan på dessa inte är tillräckligt stor för att motivera anställning av sådan lärarkompetens, blir konsekvensen att undervisningen inte kan erbjudas eleverna, som därmed får ett mindre utbud av valbara kurser. Detta är olyckligt eftersom relationen mellan kommunala och fristående skolor inte uteslutande måste ta sin utgångspunkt i ett konkurrensförhållande. Det finns flera situationer då ett fruktbart samarbete kan vara utvecklande för båda parter. Inte minst skulle detta gynna eleverna.

Att möjliggöra dylika entreprenadavtal skulle dessutom öka lokalpolitikernas möjlighet att bredda utbudet av valfria kurser som erbjuds på fristående skolor. Detta kan till exempel vara aktuellt i stadsdelar där det inte längre finns kommunala skolor. Genom att upphandla kursplatser i de önskade ämnena som friskolorna inte själva anser nödvändiga att tillhandahålla, skulle kommunpolitikerna få andra vägar än vad som tidigare varit möjligt för att kunna påverka de utbildningsmässiga förhållandena när friskolor etablerar sig. Det skulle då även vara möjligt för kommunala skolor att erbjuda sina elever att gå enstaka kurser på friskolor som har unika inriktningar, vilket skulle bredda mångfalden.

Motsvarande möjligheter bör även finnas i grundskolan. En kommunal grundskola kanske bara har ett fåtal elever som vill läsa till exempel spanska som tredje språk och därmed inte kan motivera anställning av en spansklärare. Finns däremot en invidliggande friskola med lärarkompetens att bedriva spanskundervisning bör möjligheten finnas för den kommunala skolan att bedriva undervisningen på entreprenad. Eftersom dylika entreprenader endast bör medges till friskolor som redan kvalitetssäkrats av Skolverket skulle utbildningskvaliteten inom den teoretiska undervisningen inte äventyras.

Den här typen av frågeställningar behandlades i Gymnasieentreprenadutredningen (SOU 2006:01) som också föreslog positiva förändringar. Därefter lades frågan på is. Nu är det hög tid att återuppta den.

Stockholm den 29 september 2011

Fredrik Schulte (M)